

SYLLABUS I LËNDËS KULTURË GJUHE -I-

Të dhënat bazike të lëndës			
Universiteti		Universiteti i Prizrenit “Ukshin Hoti”	
1	Fakulteti/Departamenti	Fakulteti i Filologjisë/Gjuhë dhe Letërsi Shqipe	
2	Titulli i lëndës	Kulturë gjuhe -I-	
3	Niveli	Bachelor	
4	Statusi i lëndës	Obligative	
5	Vtiti i studimeve	Viti I, semestri I	
6	Numri i orëve në javë	2+1	
7	Vlera në KREDI-ECTS	4	
8	Koha/lokacioni	Semestri dimëror	
9	Mësimdhënësi i lëndës	Prof. asoc. dr. Flamur Shala	
10	Detajet kontaktuese	flamur.shala@uni-prizren.com	
11	Përshkrimi i lëndës	Objekti i lëndës së kulturës së gjuhës -I-: Gjuha standarde shqipe dhe sistemi i stileve. Ligjërimet dhe stilet funksionale. Ligjërimi libror, bisedor dhe i shkujdesur. Stili i veprimtarisë shkencore e teknike, stili i veprimtarisë shtetërore e administrative, stili i veprimtarisë shoqërore e politike, stili i veprimtarisë letrare artistike, stili i veprimtarisë fetare. Theksi normativ dhe intonacioni. Shqipja standarde në shkollë, në mjetet e informimit publik, në administratë etj. Prirje të përgjithshme të zhvillimit të shqipes së sotme në fushën e fonetikës, të morfologjisë, të sintaksës e të leksikut.. Gjuha shqipe dhe globalizimi.	
12	Qëllimi i lëndës	Lënda ka për qëllim që: - të formojë te studentët koncept të drejtë e të shëndoshë rreth vlerave kombëtare të gjuhës shqipe; - të ndërgjegjësojë ata se shqipja standarde është mjet e tipar themelor përbashkues i të gjithë shqiptarëve; - të nxisë qëndrimin dashamirës, mbrojtës dhe vlerësues ndaj shqipes standarde; - të nxisë studentët të shkruajnë dhe të flasin me kulturë (me kujdes, me synime gjuhëpastruese e gjuhëpasuruese); - të vetëdijësojë ata, si intelektualë të ardhshëm, se duhet të zotërojnë ligjërimin libror.	
13	Rezultatet e të nxënit:	Pas përfundimit të suksesshëm të studimeve baçelor, studenti: 1) Di për data dhe ngjarje të rëndësishme që lidhen me historinë, gjuhën, kulturën dhe letërsinë e popullit shqiptar; 2) Përshkruan tipare gjuhësore të veprave të autorëve të ndryshëm; 3) Shpjegon rregullat për një shkrim dhe komunikim efikas në gjuhën shqipe; 4) Aplikon teoritë gjuhësore për studimin e gjuhës dhe të letërsisë shqipe; 5) Krahason përdorimin e gjuhës së shkruar dhe të folur në publik; 6) Vlerëson rolin dhe rëndësinë e zhvillimit të gjuhës në konsolidimin dhe zhvillimin e shoqërisë; 7) Zhvillon shkathtësitë e komunikimit me punë praktike; 8) Shkruan dhe zhvillon punime seminarike.	
Kontributi në ngarkesën e studentit			
Aktiviteti		Orë	Ditë/javë
Ligjërata		2	15
Ushtrime		2	15
Përgatitja e punimit të seminarit		1	10

Detyra –analizë gjuhësore		1	10	10
Parapërgatitja për testin e parë (gjysmësemestral)		1	5	5
Konsultime		1	10	10
Parapërgatitja për testin (provimi) përfundimtar		1	5	5
Totali				100 orë (4 ECTS)
14	Metodat e mësimdhënies:	Ligjërata, ushtrime, seminare, prezantime, bashkëbisedim, konkretizim.		
15	Vlerësimi dhe notimi	Seminari, testi gjysmësemestral, prezantimi, testi përfundimtar. Testi gjysmësemestral ka -25 pikë Të gjitha aktivitetet -20 pikë (vijueshmëria, seminar, prezantime, detyra) Testi përfundimtar -55 pikë Total: 100 pikë Vlerësimi me pikë 01-49=5, 50-60 =6, 61-70=7, 71-80 = 8, 81-90 = 9, 91-100=10		
16	Literatura:	1. Gjovalin Shkurtaj, <i>Kultura e gjuhës</i> , ShBLU, Tiranë, 2006. 2. Rami Memushaj, <i>Shqipja Standarde</i> , Tiranë, 2004. 3. Mahir Domi-Menella Totoni-Nikoleta Cikuli-Spiro Floqi, <i>Rregullat e pikësimit në gjuhën shqipe</i> , Tiranë, 2002. 4. Bahri Beci, <i>Probleme të politikës gjuhësore</i> , Pejë, 2000. 5. Rexhep Ismajli, <i>Standarde dhe identitete</i> , Pejë, 2003. 6. Akademia e Shkencave dhe Arteve të Kosovës, <i>Shqipja standarde sot</i> , Prishtinë, 2022.		
17	Literatura shtesë:	7. Xhevat Lloshi, <i>Stilistika e gjuhës shqipe dhe pragmatika</i> , Tiranë, 2012. 8. Grup autorësh, <i>Gramatika e gjuhës shqipe, I, II</i> , Tiranë, 2001 9. <i>Fjalor drejtshkrimor i gjuhës shqipe</i> , Tiranë, 1976 10. <i>Fjalori i gjuhës së sotme shqipe</i> , Tiranë, 1980 11. Anastas Dodi, <i>Fonetika dhe fonologjia e gjuhës shqipe</i> , Tiranë, 2004.		
Plani i dizajnuar i mësimi:				
Java		Ligjërata 2	Ushtrime 1	
Java e parë:		Gjuha letrare kombëtare e njësuar si forma më e lartë e përdorimit të shqipes së shkruar Gjuha si element themelor i kulturës kombëtare	Historik i shkurtër i formimit të gjuhës letrare shqipe Përhapja kulturore e letrare e gjuhës shqipe	
Java e dytë:		Statusi i shqipes në trojet kompakte ballkanike dhe në diasporat shqiptare	Dialektet e gjuhës shqipe	
Java e tretë:		Formimi i gjuhës letrare shqipe të njësuar (standarde)	Mbledhjet për gjuhën shqipe në Prishtinë e Tiranë	
Java e katërt:		Kongresi i Drejtshkrimit të Gjuhës Shqipe (1972)	Politika gjuhësore dhe planifikimi gjuhësor	
Java e pestë:		Parimet e drejtshkrimit të gjuhës shqipe Tejshkrimi fonetik i tingujve të shqipes–drejtshqiptimi dhe drejtshkrimi	Norma gjuhësore dhe kultura e gjuhës - drejtshkrimi si bazë e drejtshqiptimit Kritalizimi i normave drejtshqiptimore	
Java e gjashtë:		Institucionet që përçojnë normat e shqipes standarde	Të lexuarit dhe të shkruarit – shkathtësi për të ngulitur drejtshqiptimin dhe drejtshkrimin	
Java e shtatë:		Shkaqet e largimit nga norma shqiptimore	Frymëmarrja, cilësia e zërit, ritmi i të folurit, pushimi, theksi i fjalës	

Java e tetë:	Testi gjysmësemestral	Ushtrime për test gjysmësemestral
Java e nëntë:	Procesi i ballafaqimit dhe i menjanimit të dialektizmave në të shkruar dhe në shqiptim	Dysorët dialektorë dhe përdorimi i tyre
Java e dhjetë:	Drejtskrimi dhe drejtshqiptimi i zanoreve dhe bashkëtingëlloreve të gjuhës shqipe	Zanoret e theksuara dhe të patheksuara Bashkëtingëlloret nstore, në fund dhe në trup të fjalës
Java e njëmbëdhjetë:	Drejtskrimi i emrave Lakimi, emrat e përveçëm dhe emrat e nyjshëm, gjinia, shumësi i disa emrave, njëjësi mashkullor dhe shumësi femëror	Lakimi i emrave sipas numrit, gjinisë, Lakimi i emrave të nyjshëm
Java e dymbëdhjetë:	Drejtskrimi i mbiemrave dhe përemrave	Lakimi i mbiemrave dhe mbiemrave
Java e trembëdhjetë:	Drejtskrimi dhe drejtshqiptimi i numërorëve, shkrimi i mbiemrave prejnumërorë, shkrimi i datave	Drejtskrimi i numërorëve, i mbiemrave prejnumërorë dhe i datave
Java e katërbëdhjetë:	Drejtskrimi i foljeve në të gjitha kategoritë foljore sipas zgjedhimeve	Zgjedhimi i foljeve
Java e pesëmbëdhjetë:	Drejtskrimi i fjalëve me prejardhje të huaj	Emrat e përveçëm të huaj dhe drejtskrimi i tyre
Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes:		
Studenti duhet të respektojë rregullat e institucionit: - Duhet të respektojë orarin e ligjëratave, ushtrimeve dhe të jetë i vëmendshëm në orën mësimore; - Të mbajë disiplinën gjatë ligjëratave; - Është i obliguar posedimi dhe paraqitja e Kartelës studentore (ID-së) në teste dhe provim; - Gjatë hartimit të punimeve seminarike, studenti duhet t'u përmbahet udhëzimeve të dhëna nga mësimpldhënësi për realizimin hulumtues dhe teknik të punimit.		